

Du är inte ensam

På sjuttioalet drog vi radikala socialarbetare in på socialkontoren, bland de första med adekvat utbildning. Tidigare var det personer, ofta kontorister som arbetat länge inom kommunal förvaltning, som med lite internutbildning fick uppdraget att arbeta som socialassistenter. De "nådegåvor" som delades ut till behövande präglades av stark kontroll och en uppfostrande attityd. De journalanteckningar som fördes andades förmynderi och fördomar.

När vi kom från Socialhögskolan in i den expanderande sociala sektorn, vändes mycket upp och ner. Med facit i hand kan jag säga att det var mycket som blev bättre, till och med väldigt mycket. Men de idéer som följde med de nya socialarbetarna präglades i sin tur av ett visst övermod. Vi trodde att vi kunde förändra världen och att vi skulle företräda de svagare och utsatta i samhället. Vi skulle rädda dem och gjorde på ett sätt oss själva till hjältar mot Makten. Vi var klienternas ombud, stod på deras sida och deras kamp var vår.

Nu var det så att ingen hade bett oss om dessa hjältedåd i deras namn, men vissa av våra klienter visade trots allt en viss uppskattning. De attityder som idag framkommer i den Onådiga Luntan, när det gäller bemötande mot hjälpsökande, skulle då ha varit helt främmande. Det var ingen tillfällighet att det kom ut en bok som hette *Revolution på arbetstid* och att min handledare hade målat *Red revolution*, på sin lilla bil, tyvärr felstavat, men blommorna hon egenhändigt målat dit på lacken var fina. Det var sjuttiototal.

Så småningom försvann de radikala socialarbetarna (vart tog de vägen?). Jag arbetade i ett projekt som var samhällsorienterat och insåg att människor måste få företräda sig själva. Vi kan inte utse oss till deras

ombud, om vi inte ombeds att vara det. Det viktigaste vi kan göra är att vara möjliggörare, att bidra till att deras stämmor/röster hörs, att människor får inflytande över sina liv, alla de som råkar vara beroende av olika stödsatser från samhället, de som i övrigt knappast har några maktpositioner. (Som rösterna i den Onådiga Luntan).

Jag bekantade mig med begreppet *empowerment* som blev ett slags ledstjärna. I projektet jag deltog blommade föreningslivet upp och vi inrättade mötesplatser för barnfamiljer och platser där invandrare mötte svenskar. Det var nittiotal. Mina sista yrkesverksamma åren på 2000-talet införde vi brukarråd och brukarkonferenser och en del självhjälpsgrupper för hemlösa på min arbetsplats.

I vårt nutida individualiserade samhälle, där kollektivet, facken och folkrörelserna får allt mindre betydelse, är man själv sin egen lyckas smed. Det innebär att du också själv bär ansvaret för ditt eget misslyckande. Men om man lägger varje enskilt livsöde till andras, blir det tydligt att det också finns samhällsstrukturer som gynnar respektive missgynnar olika grupper. Då upptäcker man också att man inte är ensam. Medan löntagarna nu genomgår en individualisering har maktens strukturer med gemensamma krafter stärkt sin ställning och sitt grepp över samhällsutvecklingen. För hur länge till?

Claudette Skilving